

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૧૭૫ વર્ગિક

પસ્તકનું નામ રા.વૈ.ગે.૨ ૫૭૫૨૩

વિષય ટ - : ૧૭૧

હીઝ હાઇનેસ, નામદાર આગાખાન

સર સુલતાન મહમદશાહ.

જી. સી. એસ. આઈ., એલ. એલ. ડી.,
એન્ડ ફર્સ્ટ ક્લાસ ચીફ ઓફ થી બોમ્બે પ્રેસીડેન્સી
ઇસ્માઇલીયાના અડતાળીસમા ઇમામ હાદીયુલ
મેહદી, સાહેબુલ અમ્

ની

૪૨ મા મુબારક સાલગ્રેહ

ન

ધી યંગ ઇસ્માઇલી વિદ્વા વિનોદ કલખના
ખુશાલીના મેળાવડા પ્રસંગે, તા. ૨૪-૭-૧૯ ના
દીન માટે ખાસ રચવામાં આવેલા ગાયનો.

સંગ્રહ કરનાર:—

પીરમહમદ વીરજી હાજીયાણી

. પ્રેસીડેન્ટ.

આવૃત્તી ૧ લી કૃતિ ૩૦૦૦.

“કચસરે હીન્દ” ગેપા પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ, સામુન ખીલડીંગ, કોલ્, મુબમ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-મંત્રાલય

૮૧૮૬

શ્રી યંગ હસ્માઇલી વિદ્યા વિનોદ કલ્પ.

—:—

હર્ષોદ્ગાર.

—:—

જગતના ઝગકતા વાતાવરણના રોહમાં સુલેહ ના સુન્દરી શબ્દો કારગર કુદરતના હાથે વડે નકશ થઇ ચુક્યાં છે. તેમાં દાનીયાલની લલીપ્પ વાણી મુજબના પ્રિટન પક્ષે સામીત થએલા સરદાર મીકાઇલ જેવા તથા સનાતન ધર્મ મુજબ દશમ અવતાર અલી સ્વરૂપ અને મહાન ઇશ્વારમનું ચલુ જીવન રૂપ હ. અલીની સીંધી નશત્રે કુરઆને શરીફની સનદ મુજબ ઇમામતનો મૌજુદ વારસ અમારો સીરતાજ નામદાર સર સુલતાન મહમદશાહ, જી. સી. એસ. આઇ; એન્ડ એ ચીફ એફ ધી બોમ્બે પ્રેસીડેન્સીની ૪૨ માં વર્ષની રણીયા મણી સાલએહ પ્રસંગે અમારો નીચમીત આનંદનો આ વરસનો હીરસો જુદા જુદા મેમ્બરો અને ઉત્સાહીઓ તાંદ્રથી પ્રેમ પુર્વક અને સહૃદય લાગણી ફક્ત મળેલા ગાયનો દ્વારા આ જુકમાં સમાવાને રજૂ કરીધો છે તે પ્રત્યે દરેક હસ્માઇલી વાંચક વર્જનું ધ્યાન ખેંચવા ઇતેમાસ કરતાં આનંદ થાય છે.

સામેલ રહેલા ગાયનોની રચના તરફ નહીં પરંતુ તેના ભાવ તરફ લક્ષ દોરવતાં પ્રેમી હૃદય દની એ શીરસ્તાઇ વાજાના નાદ તરીકે સાલએહનો આનંદ ઉજવવાનો મ્યુઝીક થઇ પડે એમ માન્યું છે.

આ ગાયનો સલગ્રેહના મુખારક દીવસોમાં ખાસ જલશા સ્વરૂપમાં અમારી કલ્પ તરફથી ગવરાવવામાં દર વરસ તક લેવામાં આવે છે પણ આ વરસે એ જલસાહી આનંદ વધુ ચાદગાર બને અને ગાયનો તેના ખરા સ્વરૂપમાં આનંદ ઉછળાવે એવા સરસ હેતુ વડે ખાસ ગવૈયા મારફતે એ ગાયનો પુરતાં ઠાઠમાઠથી રજુ કરવાની અમારી ખાહીશને અમારી અદના સેવા તરીકે ગણી છે.

એકંદરે નામદાર આગાખાનની આ ઠર મી સલગ્રેહને પ્રસંગે એ આખા જગતમાં વ્યાપી રહેલા નીર્ભય શાંતી સાથે એવી રીતે જોડાઈ ગયેલા છે કે તે કદીપણ વીસરાય તેવો નથી, એવા પ્રસંગે દુનીયામાં પથરાયલી સુદેહ અને શાંતી સાથે અમારી ધાર્મિક ખુશહાલીનું ખરું સ્વરૂપ આ ગાયનો વડે દાખ વવાની અમારી કલ્પને જેથી તક મળી છે તે માટે કલ્પ પોતાને ભાગ્યશાલી માને છે, અને સાચા જીગર અને શુદ્ધ મન વડે દુવા ગુન્નરે છે કે આ ઠર મી સલગ્રેહના આનંદની કૃષ્ટિ ઇસ્માઈલી કૃષ્ટિ ઉપર ખુદાના નર સ્વરૂપ નાં આગાખાન સર સુલતાન મહમદ શાહની અમી કૃષ્ટિ વડે વરસતી રહે અને સતપંથ ને ચાહનારા રસાલ દિલોની હરીયાલી જોનાર આંખોને ઠંડક બક્ષે.

“ આમીન ! ”

હાં સેવકો,

એ. જે. લખપતી.

આર. વી. ચારણીયા.

આં. જો. સેક્રેટરીઓ.

ઉપકાર દ્રષ્ટ.

સાલચેહના શુભ પ્રસંગે કલ્પમાં થતાં ભવ્ય જલશ્યા
 આમાં સ્થાયતા અર્પનાર સદ્ગૃહસ્થોનો આ તકે જાહેર ઉપકાર
 માનતાં હૃદય અત્યંત હર્ષિત થાય છે. અમેને કહ્યા વીના
 ચાલતું નથી કે કામના જાણીતા દિલશોઝ સદ્ગૃહસ્થ શેઠ
 હાથભાઈ નેણશી નથુ સાલચેહ પ્રસંગે તેમજ કલ્પમાં થતી
 જનરલ માર્ટિંગો પ્રસંગે ઇલેક્ટ્રીક રોશનીઓ તથા ડેકોરેશન
 વિગેરે જોઈતી આજો કાંઈ પણ ચાર્જ લીધા વગર પુરી પાડે
 છે જે માટે કલ્પ ખરેખર તેવણનો અત્યંત આભાર માને
 છે. માં સાલેમહમદભાઈ મુળજી લાઇટવાલા સાલચેહ પ્રસંગે
 અતિ શ્રમ વેઠી ઇલેક્ટ્રીક રોશનીની શીટીંગ કરી આપી કલ્પને
 પુર ભપકામાં શણગારી આપે છે તે બદલ તેવણનો ઉપકાર.
 માં સુલેમાનભાઈ કાનજી ઇલેક્ટ્રીક શીટીંગની વખતો વખતની
 જરૂરીયાતો પુરી પાડે છે, તેવણને પણ આ તકે યાદ

કરતાં આનંદ થાય છે. ઇસમાઇલી સાલગ્રેહ પ્રસંગે કવિ અન્ય જરૂરી પ્રસંગે ઇસમાઇલી ધાર્મિક ફી લાયબ્રેરીના હોલ વાપરવા દેવા માટે મજબૂર લાયબ્રેરીના કાર્યવાહકો તેમજ ઑ. સેક્રેટરી શેઠ જાફરભાઈ શેરમહમદ નો આ તકે ઉપકાર માનતા ખુશહાલી પદર્શિત કરીએ છીએ, ખરેખર ! તેમણની કલબ તરફની દિલશોખ અને ઉદાર લાગણી માટે કલબ હંમેશા આભારના ભાર તળે દબાયલી છે.

કલકતાવાલા મરહુમ શેઠ કાસમઅલી ભાઈ લધા મહમદ પોતાની હૈયાતી દરમ્યાન કલબના માનવંત મેમ્બર તરિકે આ કલબની ધરેક ઉન્નતિમાં ખરી ધાર્મિક લાગણી વડે ઘણી કીમતી મદદ પોતાના પદરથી આપી છે તેના આ સદગુણોને યાદ લાવતાં એ મરહુમનો ફોટો આ બુકમાં દાખલ રાખી અમારી ફરજ પિયારી છે અને એમના રૂદની શાંતિ આ સાલગ્રેહ પ્રસંગે ઇચ્છીએ છીએ, અને એમના ભાઈ શેઠ જાફર ભાઈ લધા મહમદ આ કલબના મેમ્બર તરિકે પોતાનું નમ નોંધાવી તથા અવારનવાર મદદ આપી કલબને ગયેલ ખોટ બદલ દિલશો આપ્યો છે. તેમનો ઉપકાર યાદ કરતાં સંતોષ જાહેર કરીએ છીએ.

કલબના કાર્યમાં પોતાની સામેલગીરીથી તરકકી ઇચ્છનારા મુંબઇવાલા મરહુમ કાસમઅલી લધા જખમશીની યાદી બદલ તેમણનું ગયા વરસનું રચેલું ગાયન આ વખતે સામેલ રાખતાં એમનો સદભાવ અને ઇસમાઇલી બહોશ અને ઉમંગી લેખકની પડેલી ખોટ માટે આ કલબ પોતાની દિલગીની દશાવતાં એમના રૂદની શાંતિ ઇચ્છે છે.

અમારી કલ્પમાં શાલગીરી પ્રસન્ને રચાતા ગાયનોર્માં
રહાયતા આપનાર અને કાવ્ય બનાવવાના શોકમાં વૃદ્ધિ કરનાર
કર્મ ઇચ્છાદીમલાઈ જુશન વરતેજનો આ તકે જાહેર ઉપકાર
માનવાની અમો રજા લઈએ છીએ તેમજ મી. જાફરભાઈ
નૂરમાહમદ કરાચીવાલાની આ પેમ્ફલેટની ૧૫૦૦ નકલો
પોતાના નામે છપાવવાની ઉમેદવારીને અંતઃકરણથી વધાવી
લેતાં આનંદ થાય છે.

છેવટે મેમ્બરો ઉપરાંત સુશી મુસલમાન, હિંદુ, વોહરા
વિગેરે સદગ્રહસ્થોએ પોતાના ભાવિક ઉદ્ગારોથી આ સાલગ્રેહ
સુધાને અસાધારણ શોભાયમાન બનાવી છે તે માટે ખરેખર
તેવણનો કલ્પ નોટલો ઉપકાર માને તેટલો થોડોજ છે. મૌલા
સર્વને નેક હિદાયત બક્ષે.

આમીન.

લી. સેવકા,

પી. વી. હાજીયાણી, પ્રેસીડેન્ટ.

એ. જી. લખપતી ઓ. જી. સેક્રેટરી.

આર. વી. ચારણીયા ઓ. જી. સેક્રેટરી.

એ. આઈ. મોદી ઓ. ખજાનચી.

આર. બી. અંજારીયા, ઓડીટર.

કે. એમ. દાવદાણી.

કે. એમ. જીવાણી.

જી. કે. મહમદ.

એન. બી. ઉનાવાલા.

કે. આર. સુતરીયા.

મનેજીંગ કમીટી.

તૈયાર છે !

તૈયાર છે !!

તૈયાર છે !!!

તાકીદ મંગાવો!

જલદી મંગાવો!

આપણા નામદાર હાજર ઇમામ

સર સુલતાન મહમદ શાહનો

આ બુક ઉપર છાપેલો

ટાઈટલ પેન ઉપરનો ફોટો

અસલ કેમેરાથી એનલાઈ કરેલો સુંદર ફ્રેન્સી
કાર્ડ બોર્ડવાળો

સાઇઝ ૧૫"×૧૨" કીમત રૂ. ૭).

અહારગામના એરડરો વી. પી. થી લેવામાં આવશે.
લખો સેક્રેટરીઓ,

ધી યંગ ઇસ્માઇલી વિદ્યા વિનોદ કલ્પ
ભીમડીવાલા બીલ્ડીંગ, સેન્ડહસ્ટ રોડ, મુંબઈ નં ૦ ૬.

દિવાળી સમ દિવ્ય શી દીપે રંગીલી—રોશની,
 મંડપ તણી શોભા નિરાલી છે છમીલી—રોશની,
 હા ! સાલાચેડુ શુભ અવશરે શી રમ્ય લીલી—રોશની,
 લગ્નોત્સવે મેળાવડે ખીલા રસીલી—રોશની,
 અહા ! કોય ખુરસી ગાત્રીયા શણગારતી દિલડા ઠપાઈ,
 એવા અલૌકીક આપના શણગાર આ કે જે ક્યાં ?

અલીભાઈ અલાદીન

લગ્ન મંડપ, પારટી, મેળાવડા કે ખુશાલીના શુભ
 પ્રસંગે વિજળીક રોશની તથા કોય, ખુરસીઆ ગાત્રીયા
 વીગેરે દરેક પ્રકારનો સામાન ભાડે આપનાર તથા મંડપો
 બાંધી આપનાર.

ઠ—પાયધુની

યુસુફભાઈ કંપની, મુંબઈ ૩.

ગાયન ૧ હું.

જય ! ઝં અલી !

સ્તુતિ.

જય ! ઝં અલી !

જય ! ઝં અલી !

જય ! જય ! મચ્છ કચ્છ વંરાહ વામન !

ફરશરામ રામ કૃષ્ણ બુદ્ધ નકલક !

પ્રભુ સુલતાન મહમદ પરતક !

હાશમ તનમન જોમ અલી !

જય ! ઝં અલી !

હાસમ ઉફ્ હસમુખરામ.

ગાયન ર ભું.

તર્જ—(ખુને જીગરકો પીતે હય).

નૂરે અલી કો કહતે હયેં, હમ ઝં નિરાકાર;
નૂરે અલી સુહતાંપે કરતે, આપી જાં નિસાર.—નૂરે.

મય પન્વાના બન શીરતા,
શમ્ય નરપે જલજલ મરતા;
જમ્ય ખુદી કો અપની ખોતા,
તમ વસિલ લક મેં હોતા;

અલી ઝં નીરાકાર.—નૂરે.

સુહતાં હય સખસે આલા,
નગની સુરત વાલા;
દેખા જમ્ય ચહેના નિરાલા,
“હાજ્યાણી” હુવા મતવાલા;
અલી ઝં નિરાકાર.—નૂરે.

“હાજ્યાણી.”

ભાયન ૩ જી.

તર્જ—દિલહી નહો કામુમેં.

બુલબુલો ગુલશન મહિં ગાએ છે કવાલી,
 ખીલી શી ખુશાલી ?
 પત્તા પરસ્પર પ્રેમથી, આપી રહ્યાં તાલી,
 ડાલી રહી ડાલી.
 પમરી રહ્યા સુપુષ્પો, લતા કુંજમાં ફાલી,
 મંદ લહેરીએ ચાલી.
 સુમે મધુકર અધરથી, ગુલાબ ની લાલી,
 આર્તિગનો આલી.
 ટહુકે સુકોમળ કંઠે, ઝેવી કોકીલા કાલી ?
 મસ્તી મહિ મ્હાલી.
 પ્રભુની પ્રભૂતા દાખવે, શી જન્મ ખુશાલી ?
 છે દિવ્ય દિવાલી.
 “અબ્દ” દિલ કુલવાડીના, એ મોઘેરા માલી,
 છું તારો સવાલી.
 મુર્તિ મધુરી નરીલી, દેખાડ નીરાલી,
 કર આત્મ ઉગ્મલી.

“અબ્દ.”

ગાયન ૪ થું.

કવાલી.

મુરીદાને શહેવાલા ખુશી અથ તુમ્કો હાંસીલ હો;
 યે બશને સાલગીરેહ કુવતે શહ રાહતે દીલ હો.
 નિગાહે ફૈઝ ગર સુલતાન શા ડલે તો કયા શીર હો?
 જો હો અજહલ તો અકમલ હો જો હો જાફીલ તો કામીલ હો!
 તુમ્હારા સિલસીલા એક કુરબતે હક્કા વાસિલા હમ;
 જો હો ફરમે મુસલસિલ રહેમતે હક ઉરપે નાઝિલ હો.
 ઉઠાયા ફૈઝ યુરપને મેરે સુલતાને આતિસે;
 મેં બન્દા આપકે દરકા મેરી બી હલ્લે મુશ્કિલ હો.
 કરો તુમ દસ્તગીરી ઉસ્કી જો ખૈયત કરે તુમસે;
 જો સાશી હો તો સુશી હો જો આમાલ હો તો કામીલ હો.

“ સુદી (એક મુસલમાન સદ્ગુરુસ્થ).”

આયન ૫ મું.

તર્જ - (છબ દિખલાળ)

એ.....અબદિલ આળ, સામ શુંદરવા,
તલસ રહા છયા મોરારે—અબ૦.
તારે ગીનત મોરી, ખીતત રઝેના,
નઝેના બહત જલધારીરે.
પેયા પડું બલ જઈ સખીરી,
બતલાદે પીયા મોરારે—અબ૦.
“ હશિમ ”.

ગાયન ૬ હું.

દુપદ.

અબતો મુરાદ મેરી, તુમદાતા, રાજન્કે દાતા,
સુલતાન મહમદશાહ, અલી, અલી,
કબસં તેહારી રાહ, તકત હું, તોરે દરશનકી આસ રખત હું.
જલદી આવો, બેગી પધારો,
સુરી કો ધાવો, જલવા દીખાવો, મોરામન હરખાવો.
ખબને અલી, હસનકે દુલારે,
શાહા સુલતાન મહમદશાહ, અલી, અલી.

“સુરી (એક મુસન્નમાન સદમ્મદસ્થ).”

ગાયન ૭ મું.

તજ—“ દિલે યે કરાર સોજા.”

ગઝલ.

મૌલા તું છે અમારો, તું ખલકનો સીતારો,
દિલદાર તું દુવારો, સુલતાન શાહ મહમદ.
આવોને ચશ્મ તાગ, અમથી ન થાઓ ન્યારા,
તડપે જીગર અમારા, સુલતાન શાહ મહમદ.
દિવાનો છું હું પ્યારા, જૂઝું વિયોગે તારા;
વરસાવ પ્રેમ ધારા, સુલતાન શાહ મહમદ.
વિલાત દો વિસારી, અમ આરજૂ સ્વિકારી;
લાગે જૂદાઈ કારી, સુલતાન શાહ મહમદ.
આ “હાજયાણી” અંતર, આવી વસો નિરંતર;
તું રહેમ નો શમન્દર, સુલતાન શાહ મહમદ.

“હાજયાણી.”

ગાયન ૮ મું.

જપતા હું તેરી યાદકી માલા મેરે દીલમે,
 હો જલ્વા તુ જ્યો જરકે તજલ્લા મેરે દીલમે.
 ચે આંખોંસે ગફલતકા અગર ઉઠ જ્યો પરદા,
 મૈલી તેરે જોજનકા તમાશા દેખું દીલમે.
 તુંહી મેરા પ્યારા હય તુંહી જની હય મેરા,
 આ તુજકો ખીઠાલું મેરે હયલા મેરે દીલમે.
 કરતા હું “મીમ” શુંકે બીતો તેરા કરતા હું,
 જુજ ધ્યાન નહિ આર કીસીકા મેરે દીલમે.

“મીમ”.

ગાયન ૯ મું.

કોઇ એહ મુઝદએહદ જાકે કેહદો જયોજી પંજીમસે,
 કે આયે હજરતે ઇશા હયે શીર ચરખે ચહાશમશે.
 અબસ ગાશીલ હય અકસર લન્ડની સુલતાં મસીહા હય,
 હમારે શાહજી ખાલી નહિ હય દીનલગી તુમસે.
 મસીહાઇ કરીસ્મે શીર નજર આને લગે હરજી,
 જલા દેતા હય મુરદા દીલકો સુલતાં લખ્તે કુમ કુમસે.
 કરે તેરા સો ઓર પયેંતીસમે ઇમદાદ વોહ તેરી,
 યહે જાહીર હય કીતાબે દાનીયાલી કે તકદલુમસે,
 સીતારે સરવરે આલમ કેહી કદમોંસે જડનેં હયેં,
 મુનવર શાહ કે નકશે કદમ હય તુરે અંજીમશે.
 શીદાઇ હજરતે સુલતાં મહમદ કે અજલ સે હયેં,
 એહ ઇજદારે તમન્ના હય હમારા સરખસર તુમસે.
 મજાકમ ગએરકો મીલના મદહે શાહશે “આશીક,”
 સનાયે શાહજી લીજત કો પુછો અજદકરબુમશે.

“આશીક”. (વોહરા ગ્રહસ્થ)

ઝાપન ૧૦ મું.

જલ્દા દિખાદે ઝાપના તલખગાર હું-સુલતાં;
 આ જલ્દ દલદે કે મય સિમાર હું-સુલતાં.
 ન હુર કી ખવાહિશ હય ન જન્તત કી તલખ હય;
 તેરાહી હું તેરાહી તલખગાર હું-સુલતાં.
 મય ખાદા હકીકત કા ખ્યાસા હું અય સાકી;
 દે જામે હકીકત મુજે મય ખવાર હું-સુલતાં.
 કીસ વાસ્તે છેદેં હય મુજે કાઝીયો મુલતાં;
 અજા હું યા છુ હું ગુ-હેનાર હું-સુલતાં.
 “સુફી” કા કાષ્ટ મુજે તું કીરા હય શયદા;
 સૌખ્યાર ચેહ તેરાહી તલખગાર હું-સુલતાં.

“સુફી.” (મુસલમાન)

ગાયન ૧૧ મું.

શહે કાનો મકાં સુલતાં મહમદ,
 ઇમામુલ મન્સોજાં સુલતાં મહમદ.
 ચેહી હય નાતેકુલ કુરઆન વસ્લાહ,
 અલીકા ઇસ્મખાં સુલતાં મહમદ.
 પીયો ભરભર કે જામે આદયે ઇસ્ક,
 કે હય પીરે મુગાં સુલતાં મહમદ.
 પતા કોઈ પુછે હકકા મુજશે,
 બતાદું મેં નશાં સુલતાં મહમદ.
 “નશીરુદ્દીન”, કી ચે હલ્તેજા હય,
 શીરે હીન્દુસ્તાં સુલતાં મહમદ.

“નશીરુદ્દીન.” (વોહરા મહસ્થ.)

ગાયન ૧૨ મું.

સાખી.

અમ “અખંદ” પર તુજ “રહુમ” ની વરસાવજે પુષ્પાંજલી,
તુજ નૂર જયોતિ દાખવી વિકસાવજે અંતર ક્ષી.

હરીગીત ચાલ.

નજથી શશીની ચદ્રિકા સાગર મહિં હસતી હતી,
જળી ફાફીલા ટહુકારમાં કે ગજાની મસ્તી હતી.
તરવેલીએ મન્દ મન્દ પવનની લહેર લહેરાતી હતી,
મેના મધુરી મગ્ન થઇ મલ્હાર ધુન ગાતી હતી.
કે કે કળા કરતાં કલાપી કુંજમાં ટહુકી રહ્યા,
કળાએ કળી ભમતાં ભૂમર રસ ચુમ્બને લૂંટી રહ્યા.
ગુલપર શીદા થઇ બુલબુલો ખાગો મહિ ખોલી રહ્યા,
કલ્લોલ કરતાં પંખીડા વૃક્ષ ડાળીએ ડોલી રહ્યા.
સ્વર્ગ વાટિકા પુરણ પ્રકુલ્લીત પુષ્પથી ફાલી રહી,
નૃત્યો કરે જ્યાં અશરા સંગીત ધુન ચાલી રહી.
કે’ હિંચતી હિંડોલપર કે’ પુષ્પ વીણી લાવતી,
વરમાળ ગુંથી શાહને કે’ અર્પવાને આવતી.
શી રમ્ય લીલા આજની ! શી જીંદગીની ખહાર છે ?
છે સાલચેહ શોહામણી, ધન આપણો તહેવાર છે !
શાહની અમીની દ્રષ્ટિથી, વૃષ્ટિ “રહુમ” વરસી રહી.
સ્મમાધલી સિંહ હૃદયમાં જીલવા તરસી રહી !

“રહુમ.”

ભાયન ૧૩ મું.

શેર.

નુરન અલ્લા નૂરકી જો, શાન હય કુરઆનમેં,
વો શાન સે સોંઝો, ખુદા કા નૂર હય સુન્નતનમેં.

કવાલી.

ખન્નેઝારી જુસ્કીશી, રૈસન સિતારા હો ગયા,
સુન્નો હો આલમમેં, મેદીકા નકારા હો ગયા.
અરપે દુલદુલ કી સવારી, દસ્તમેં હય ઝલ શીકાર,
વો અલી અવતાર નિકજંક, આશકારા હો ગયા.
ચર્ખે મહારમ સે જહાંમેં, આ ગયે ઇશા મસિહ,
વો કીતાબે દેનીયાલી, કા ઈશારા હો ગયા.
ખન્ઝીલો તૌત્તારસે, આર હકીસો કુરઆનસે,
ઔર મેદકે બી ભેદસે, સુલ્તાં દુલારા હો ગયા.
“અબ્દુ” કી આંખોંસે સુલ્તાં ખુદ ખુદા આયા નઝર,
ઉન્કો ખાક આએ નઝર, જીસ દિલ અંધેરા હો ગયા.

“અબ્દુ”

ગાયન ૧૪ મું.

નથી મલતું પતું તારં કીયાં જાઉં કીયાં હુંહું,
 નિહાળું ક્યાં તારં મુખહું ક્યાં જાઉં ક્યાં હુંહું.
 બટકયો પહાડો જંગલમાં લાગી આતશ મારા મનમાં,
 હું તુજ વિણ થઈ ગયો મજનું ક્યાં જાઉં ક્યાં હુંહું.
 અમારી આ ઉમર સઘળી જુદાઈમાં તારી વીતી,
 હથેલી ખેદથી મસલું ક્યાં જાઉં ક્યાં હુંહું.
 પતું તારં નથી મલતું બધી દુનિયા ફરી હુંહું,
 ક્યાં બેસું ક્યાં ઉડું ક્યાં જાઉં ક્યાં હુંહું.
 ક્યાં પણ જો મને બેઠે તો લઈ આવું તેને ઘેરે,
 કદી તેને ન જાવા દઉં ક્યાં જાઉં ક્યાં હુંહું.
 નથી કોઈ શીક મારા નથી કોઈ શીક મારા,
 કાનાથી દીલ હું બહેલાવું ક્યાં જાવું ક્યાં હુંહું.
 “સુદ્દી” પેઠું ક્યાં પેઠું નજર પડતો નથી કેથો,
 છુપો પડદામાં કમ આવો ક્યાં જાઉં ક્યાં હુંહું.

શેર.

તે નજર પડતો નથી પણ છે નજરની આગળ,
 મુખ જોયો છે કદી કોઈ બતાવો આંધળે ?

“સુદ્દી (એક મુસલમાન સદગ્રહસ્થ).”

ગાયન ૧૫ મું.

માઝબુદ તું હૈ અમકા, સુલતાન નામ તેરા,
 અફઝલ હય શાન તેરી, આલી મુકામ તેરા.
 અખશીશ તેરી સરાસર, હય ફયજ આમ તેરા,
 અહેશાન હદસે અફજુ, હૈ બા કલામ તેરા.
 તાઅતસે તેરી યા શાહા, કોઈ નહી હય બાહર,
 દઅરો હરમમે પ્યારે, લેતે હયે નામ તેરા.
 આપે ઉઠાકે યા શાહ, જીસ જીસ્કો મૈને દેખા,
 અંદાહી તેરા પાયા, નીકલા ગુલામ તેરા.
 શાહો ગદા હય આજીજ, ગરદન ઝુકી હય શયકી,
 મહોતાજ તેરે દરકે, હય ખાશો આમ તેરા.
 હય “મીમ” એક તુમારા, દાશોંકા દાશ પ્યારે,
 કરતા હું નાજ કયા કયા, લે લે કે નામ તેરા.

“ મીમ ”

ગાયન ૧૬ મું.

ગઝલ.

અમારા ખલકના શાહની, જયંતી આજ ઉજવાયે,
 અમારા શાહે સુલતાની, જયંતી આજ ઉજવાયે.
 અમારી આજ છે અબ્દી, અમારી આજ છે નવમી,
 કૃષ્ણ રમ નીકલંકની, જયંતી આજ ઉજવાયે.
 અમારા આજ ગોવિંદા, અમારી આજ છે ગરમી,
 ગીતો ને રાસ લીલાથી, જયંતી આજ ઉજવાયે.
 કુરાને નાતીક કહેનારા, અમારા એજ છે મૈલા,
 ધમામે હુસેનના વંસની, જયંતી આજ ઉજવાયે.
 પુહી શ્રી રામ પુહી કૃષ્ણ, પુહી મૈલા છે “મોદી”ના,
 અલી અવતાર નીકલંકની, જયંતી આજ ઉજવાયે.

“ મોદી. ”

ગાયન ૧૭ મું.

તર્જ—આંધ સુણો મુંજી ગાલ.

અય સુલતાન મહમદ શામ, તું છે હાઝર ઇમામ;
 તું છે હાઝર ઇમામ, તું છે હાઝર ઇમામ.
 તારી સાલગીરી કામ, ઇસ્માઇલીયો ખર્ચે દામ;
 કરે મોટી ધુમ ધામ, થઇએ ખુશી તમામ.
 અહા! સાલગીરી આવી, સાચા મોમન ને ભાવી;
 ઓલા મુદદ્દા ઓના, મહેરબા કાળાં થયા.
 તે તો કરે માથાકુટ, તેમાં પડી ફાટકુટ;
 ઇમામ હાઝર વગરના, તે હેરાન થયા.
 ઇસ્માઇલીયો સૌ સાથ, કરે વિનતી દીનરાત;
 સુલતાન મહેર કરો, કદમ હીંદમાં ધરો.
 અમે છઇએ તારા બાળ, તારું અમપર ઘણું વહાલ;
 તારા “નૂરે” અમે ન્યાલ, હિમેદ પુરી કરો.

“નૂર.”

ગાયન ૧૮ મું.

સાખી.

આપ ઉધ્ધારણ સર્વિના, શહેનશાહ સુવત્તાન,
દર્શન આપી “અખ્દ” ને “રહુમ” કરેા દીવખ્તન.

ગઝલ.

અધીરી આંખડી તલસે, તમારી મનનેખરીમાં,
સહું કબોટા કીયાં સુધી, તમારી યાદગારીમાં.
ઝરે છે અશ્રુની ધારા, સુકાવેા દર્શી પ્યારા,
તાડપતું દીલહું માઝં, તમાની બેકરારીમાં.
કિંવા દે દિવ્ય દિલ આંખેા, અગર દે ઉડવા પાંખેા.
કરં દિદાર હું હરદમ, હુજુરી ખાસ તારીમાં.
ધરી કર પુષ્પની માળા, ભેડેં છું વાટડી વહાલા,
ઘડી પળ પળ નિહાળું છું, ઉભી રહી હું અઠારીમાં.
“રહુમ” લાવેા ન તરસાવેા, જરા દિદાર બતલાવેા,
અહોનીસ એજ ગાડેં છું, હૃદય જીવન સિતારીમાં.

“રહુમ”

ગાયન ૧૯ મું.

કવાલી.

સુસ્તાં હમે દિખાદો, હુસ્નો જમાલ તેરા,
 સદકે મય તેરે જાઉં, સુલતાન શાહ પ્યારે.
 વાયદા દીયાયા તુમને, આને કા પ્યારે હિંદમે,
 અબ તક તુમ ન આએ, સુલતાન શાહ પ્યારે.
 જર જર કે જામ દે અબ, તેરે હશકકા હું પ્યાસા,
 લીલાહ મુજેહ પીલાદે, સુલતાન શાહ પ્યારે.
 આંખો મેં આ સમાઉં, દિલમેં તુએ ખીકાઉં,
 દીલ ખાનએ ખુદા હય, સુલતાન શાહ પ્યારે.
 કદમો પે તેરે જાના, નીકલે જો દમહી મેરા,
 સુતની “કરમ” હો મૌલા, સુલતાન શાહ પ્યારે.

“ કરમ ”

ભાવન ૨૦ મું.

(પ્રાણજીવન નામના એક હિન્દુ સદ્ગ્રંથ તરફથી.)

હરીગીત છંદ.

જેની પ્રમળ સત્તા થકી પ્રથવી પવન આકાશ છે,
 મન વાણી બુદ્ધિ વર્ગમાં જેનો વિશેષ વિકાસ છે;
 બારે અતિ બ્રહ્માંડનો આધાર બાર ખરો ખમે,
 એ દિનનાથ દયાળ સર સુલતાનને નમીએ અમે.
 રચના જગતની જે બધી જેનો વિચિત્ર વિલાસ છે,
 એ જગતની રચના વિષે જેનાં નિરંતર વાસ છે;
 અંતર વિષે વ્યાપી રહ્યો વળી દ્રષ્ટિએ દેખો તમે,
 એ દિનનાથ દયાળ સર સુલતાનને નમીએ અમે.
 માયા થકી માનેલ જેના ૩૫ નામ અનેક છે,
 વ્યાપક નિરંતર તોય જે નિર્લેપ નિરંતર એક છે;
 છે દેવનો પણ દેવ જેને જગત આપું જઈ નમે,
 એ દિનનાથ દયાળ સર સુલતાનને નમીએ અમે.
 જેના બળે જીવાય વેદ પુરાણ જેને ગાય છે,
 યોગી વિયોગી ભોગીઓ જેને સદાએ ચ્હાય છે;
 જંજળાઓ જેને વિસારી ધુળ ધંધામાં ધમે,
 એ દિનનાથ દયાળ સર સુલતાનને નમીએ અમે.
 કરનાર પણ ન કરે કશું સંહાર પાલન સર્વનો,
 પોતે પ્રકાશક એક જે બીજા પ્રકાશક વર્ગનો;
 યોગી સમજવા જેમને દષ્ટ તાપને તનને દમે,
 એ દિનનાથ દયાળ સર સુલતાનને નમીએ અમે.

“પ્રાણજીવન.”

ગાયન ૨૧ મું.

દે મને ચારખ મોહખત સૈયદે અખરાર ની;
 મ્હેર થાય મારી જિપર હૈદરે કરાર ની.
 ન તો જન્નત ની હવશ ખવ હેશ નથી ગુલઝાર ની;
 છે તમન્ના મુજને જસ સુલતાનના દિદાર ની.
 સાકીએ કૌસર મારી પર થય રહેમતની નઝર;
 તસના 'છીપાએ માહરી શરખતે દિદાર ની.
 સુરી એ સાગી તમારો એક અદના દાશ છે;
 લાગણી છે તેના દિલમાં આલગે અતહાર ની.

“સુરી (એક મુસલમાન સદગ્રહત્થ).”

ગાયન રર મું.

તર્જ—“ઉશ્ને કહાં તું કૌન હય.”

કવાલી.

અબ્દુ ને આકર યે પુછા	કયા તમન્ના હય તેરી;
મએને કહા હય આરઝૂ	મેરી ફકત દિદાર કી.
ઉશ્ને કહા ચલ સાથ મેરે	કુછ કરં અહેશાન મએ;
મયને કહા હાજત નહિં	તેરે ગુલે ગુલઝાર કી.
ઉશ્ને કહા દિવાના હયે	ઔર જરમપે ભૂયા હય તું;
મયને કહા હું તુર તાલિમ	વો જલ્લ જલ્લે શાન કી.
ઉશ્ને કહા બતલા મુઝે	કયા સનદ તુજ પાસ હય;
મએને કહા તું દેખલે	દિલ મેં યે નકશ સુલ્તાન કી.
ઉશ્ને કહા અરમાં હય કયા	આર તમન્ના કયા તેરી;
મએને કહા દેખું ઝલક	બસ તુર કે દિદાર કી.
ઉશ્ને કહા શયદા હય કોરપે	સય બતા “યુસુફ મીયાં”
મએને કહા સુલ્તા કા શયદા	ઔર આરઝૂ દિદાર કી.

યુસુફ કાસમ થારીયાણી.

ગાયન ૨૩ મું.

મરહુમ જાણીતા લેખક મી० કાસમખલી લખા લખમશીની
યાદમાં તેવજીતું ગયા વરસનું ગાયન આ સાલમાં રજુ કીધું છે.
(તુને કયા કીયા મુજકો ખતાદે પરી મેરા ચયન ગયા

મેરી નીંદ ગઈ)-એ તર્જ.

ગંજે પીનહાં યાતું સખસે પહેલે ખુદા,	
કેનઝન મખશીઅનસે ઇફતેખાર કીયા.	૧
શીર નજમુલ કુતુબમે સમાએ દીયા,	
ખુદહીકા દુન્યામે ઇઝહાર કીયા.	૨
અલસ્તો બે રખએ કુમ તુને કહા,	
રહોસે મુખાતીઅ હોકે ખુદા.	૩
તુરે મોહમદમે પાકે હીદાયત,	
કાલુ બલા એકરાર કીયા.	૪
તુને તુર મુનવર અપના કીયા,	
જખ કાલીબે આદમ મે જલવા દીખા.	૫
ઇબલીશ ઇસ ધોકેમે કરકે ખતા,	
ઐર સીઝદેસે તો ઇન્કાર કીયા.	૬
જખકે તુર શજરપે સમાયા અપના,	
કાહે તુરપે જલવા દીખાએ દીયા.	૭
મનજુર કરકે દાવત આશકકી,	
મુશાકો તો શર્મસાર કીયા.	૮

વળહુદલાહ કહેતા હએ તુજકો કોઇ,
 કોઇ શેરે ખુદા કોઇ દસ્તે ખુદા. ૯
 તુને વકતે મહેરાજ અર્શપે હા,
 અવના જાહે હી ઇસરાર કીયા. ૧૦
 હય યેહ તુકતા અજબ દેખો શાને ખુદા,
 કે ન જાનો ખુદાસે અલીકો જુદા. ૧૧
 જન્મે ખૈમર મે નાદે અલીકો પડા,
 નખી મુરતફા જબ ઇતેઝાર કીયા. ૧૨
 ન ચરિદે પરિદે ન જન્મે પરી,
 નથે મખલુક આદમ અર્શખીરી. ૧૩
 જબરાઇલ પર પાયા દોખારા નશી,
 ઉરતાહ અલી કો કરાર કીયા. ૧૪
 આદમ મે પહેલે અંગુસ્તે બંધી,
 મશૂ દેવકો આપને શાન દીખા. ૧૫
 વોહી શકલે અલી હમ ઉકેદે ખુદા,
 અયજાઝ દીખા રસ્તગાર કીયા. ૧૬
 હમ તુજ કો કહે કયું જાતે બશર,
 તુ હએ માલીકો કૈનેન જન્મે બશર. ૧૭
 તુ હએ મુખતાર માલીકો રોજે હશર,
 તુને "સુલતાન" નામ અખતિયાર કીયા. ૧૮

ગાયન ૨૪ મું.

“ તજ—આવો આવો નગરીયાં હુમારીરે ”

સદર્જ તુમપે જાએ જાન પ્યારીરે,

સુલતાં તુમપે જાઉં બલહારીરે.

તુમ્હે યુરોપકી હવા ખુશ પસંદ આઇ હય,

કળા હિદમેં આનેકી તુમને કસમ ખાઇ હય;

કયું ન તડપે ગાવો દીલ જશ્કો તેરી જુગાઇ હય,

જલ્દ આ પ્યારે રેરી તુજશે આશનાઇ હય.

હમશે રૂઠો ન મૈલા, મારારીરે.

દ.શીદ ઇસ રકકેકો લે જાકે ઉન્કો દે દેના,

સુલતાન શાહ કે કદમીપે જાકે ખોસાલેના;

હયે યે ઇન્તેઝાર આપે યે સાફ કહેદેના,

જલ્દ યુરોપસે આકર કે મીલાદે નેના.

હય કાસમકો તેરી ઇન્તેઝારારે.

“ કાસમ ”

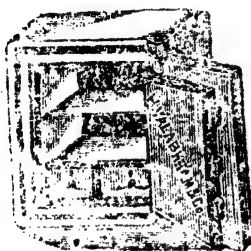
સમાપ્ત.

“ ક્યસરે હિન્દ ” પેપર પ્રીન્ટીંગ વર્કસ, મેનમી-સ્ટ્રીટ, સરકલ,
કાલ, મુંબઈ મધે મીં એરચસાહ રસ્તમજી હીરજમેદેદીને
છાપ્યું છે, અને મીં પીરમહમદ હીરજ હાજઆપીચી યંગ
ધરમાઇલી વિદ્યા વિનોદ કમળ, સે-સ્ટ્રીટ, મુંબઈ મધે મીં

મુદ્રિત છે.

સાલમેહ પ્રમંગે ઇસમાઇલી ભાઇઓને આશીશ.

વેપારમાં બહેવારમાં ધન માલમાં ખરકત વધે,
ખુશ ખ્યાલમાં દીલબહાલમાં લીજત વધે; ઇજત વધે;
ઉછળો ગીની, નોટોના અંકત લાખો રૂપીયાને ગણી,
સૌ સાચવો ત્રીજેરીમાં લઇ એચ વલભરામની.

અમારી ત્રી જેરોઓ

૧. આગમાં બળે નહી.
 ૨. ચોરોથી ભાંગે નહી.
 ૩. પારકે હાથે ખરી ચાવીથી પણ ખુલે નહી.
- એક વખત ભેદ ખાત્રી કરો.

ફાયર મુક ત્રીજેરીઓ, કેશ બોકશો, તાલા
અને કસો બનાવનારા અને વેચનારા

એચ. વલભરામની કુંઠ

કારખાનું—ચકલા સ્કોટ, ઘેબી ગત્રી, મુંબઇ.

દુકાન—અબદુલ રહેમાન સ્કીટ અલાહી બાગ

બીલ્ડીંગ્સ, મુંબઇ નં. ૩.

સાલગ્રેહ મુખારક

સાલગ્રેહના શુભ અવસરે ઇશ્વરભક્તિયો ખુશ ખુશ કરે,
ઝગમગતી પાવડી કેટ ને વળી પાટલુન ઉમદા ધરે.
નેકટાઇ ડાલર કંઠમાં લલકો બધા લખલુટ છે,
શોભાવનારા સુટને કાનજી મીઠાના બુટ છે.

દરેક જાતના સ્વદેશી અપ-હુ-ડેટ બુટ, શુઝ અને
સપાટો બાનુઓ, મહરથો અને બચ્ચાંઓને લાયકની
તૈયાર છે. તેમજ પાકીટો અને પટ્ટો પશુ તૈયાર મલશે.

એક વખત પધારી ખાત્રી કરો

બીલકુલ કીફાયત ભાવ.

બહારગામના ઓઝરો ઉપર ખાસ ધ્યાન
આપવામાં આવશે.

કાનજી મીઠાની ડુકાન,

ખે.જા જમાતખાના સામે,

મુંબઈ નાં ૩.

ધી યંગ હસ્બાન્ડ્સ વિથ વિન્ડો ટુ ટેમ—મનુષ્ય અને મન

હોમીયો ડાક્ટર પાલકા ખેરવાલે !
 ગરુડ મો ડાક્ટરમનીમાર્ડ લાડ હાલવામાં.

